



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

**Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo**

Spirens., 1660

Titulus IV. De dolo & contumacia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

TITULUS IV.

DE DOLO ET CONTVMACIA.

CASUS.

Henricus Etichtonis Comitiss ab
 Altorff & Ravenspurg Filius, à so-
 roris marito Ludovico, Francorum
 & Boiorum Rege, quicquid in Supe-
 riore Boiaria aureo vehiculo à pri-
 ma luce ad meridiem ambiret, quod
 joco exposcit. Ludovicus ratus Fra-
 trem Conjugis pauperiorem esse
 quàm ut aureum currum posside-
 ret, postulatis annuit. Mox Henricus
 plaustro rustico (in sinu quidem
 aureum curriculum gestans) cum
 cumvectus est à Lyco Fluvio ad Am-
 bronem, à Gelono ad alpes Penina-
 Arrisit Ludovicus dolo, & quæcumque
 hisce finibus continentur, Henricus
 dedit. Huius Posteris deinceps po-
 titi sunt Boiaria. *Aventinus libr. 4. Annal.*
 Quæritur, an Henricus potuisset au-

reus doli à Posteris Ludovici? *Resolutionem pete ex num: 2.*

I.

Citatione legitimè factâ, & reo contumaciter absente, is contumaciam incurrit; quæ aliud non est, quàm erga Judicem commissa inobedientia: per Host: *in sum: h. t. L. contumacia 13. ff. de re jud: variè coërceri solita, nunc litis damno. cit. L. contumacia. nunc mulcta à Judice inflictâ, L. 2. ff. si quis in jus voc: modò condemnatio- ne in expensas. cap: cum dilecti h. t. vel aliter secundum Judicis arbitrium si solvendo non sit. cap: sinem litibus h. t. interdum rei sequestratione. cap: ex literis h. t. subinde excommunicatione. cap. tuae fraternitatis. sup. ut lite non cont: Trid: sess: 24. cap. 3. de re- for: Aliquando missione in bonorum possessionem, iis scilicet casibus in quibus locum habere potest, Hen: Can: lib. 4. tit. 4.*

2. Dolus malus est calliditas, fallacia, & machinatio ad circumveniendum, fallendum & decipiendum alium adhibita. *L. 1. §. 1. ff. de dolo. Bonum dolum pro solertia veteres accipiebant. cit. L. 1. §. non fuit autem. fit dupliciter ut plurimum aut ex*

proposito. & tunc vel dat causam contra-
 ctui, vel incidit in contractum: aut fit rei-
 psâ. DD. L. *si quis eum aliter.* ff. de verb: oblig.
 Remedia adversus dolum varia produ-
 tur: videlicet nullitas actus, actio de do-
 lo, exceptio doli: Quando dolus dat cau-
 sam contractui bonæ fidei: ut sunt con-
 tractus emptionis, locationis, depositi,
 comodati &c. hoc est, quia deceptus non
 erat aliàs contracturus, nisi dolo secus
 contrahentis fuisset inductus ad contra-
 hendum, ipso jure nullus est: quod si tra-
 ditio intervenerit, tunc traditionis effe-
 ctus rescinditur per actionem de dolo.
 & elegant: & ibi: Gl. in ver: ne inter maiores
 de dolo. Si verò causam det contractui
 acti juris (ut sunt in quibus Judex ad verb
 contractus adstringitur, nec alter alteri
 plus obligatur, quàm intra contrahent
 actum est, quales sunt stipulationes, con-
 tractus emphyteutici, feudales) tenet con-
 tractus, sed decepto datur exceptio doli
 & actio de dolo cit. L. & eleganter. §. ser-
 rus. nisi dolus intervenerit in spiritualib
 qui non annullat actum, neque de eo po-
 test excipi aut agi, unde ingressus in re-
 gio

gionem per dolum tenet. *cap: dudum. de
 convers: Conjug: Matrimonium contractū
 per dolum tenet. Gl. pen: in fin: in L. à Divo
 Pio ff. de interrupt: Panor. in cap. cū dilecti.
 n. 7. de empt. & vend.* quia non fit conditio
 eius, qui dolum passus est, deterior. Dolus
 incidens in contractu bonæ fidei, purga-
 tur actione ex eo contractu etiam si sit læ-
 sio in minore summâ quàm dimidia justi
 pretii. *L. Iulian: §. si venditor ff. de act. & empt.
 Bald: in L. 4. C. de rescind: vend:* Si incidat
 in contractu stricti juris, tunc actio de do-
 lo est necessaria: *cit. L. eleganter. §. non solum.
 & §. severus.* Ratio diversitatis est: quia in
 contractib' bonæ fidei alter alteri obliga-
 tur in id, quod alterum alteri ex bono &
 æquo præstare oportet: in contractibus
 stricti juris necesse est, quod omnia dedu-
 catur in stipulationem, & aliàs nihil venit
 DD. *Instit: de oblig: ex consensu.* Dicitur au-
 tem dolus in contractum incidere, quādo
 deceptus fuisset quidem alias contractu-
 rus, sed dolo alterius decipitur ut minori
 pretio contrahat. *Gl. in cit: L. Iulianus. §. si
 venditor in verb. venderet & ibid. DD.*

3. Quando quis decipitur in contractu

F 4

re ipsâ

re ipsâ, & non ex proposito alterius, tenet contractus, sed si contrahens est minor, restituitur pro levi etiam damno: nō pro minimo. *L. suo ff. de in integ restit.* Si maior & decipiatur ultra dimidium iusti pretii, ager deceptus, ut rescindatur contractus, vel ut suppleatur pretium iustum. *L. 2. ibid: Gl: pen: & DD. C. de rescind: vend: cap. cum causa.* & ibi *Gl: fin. de empt: & vend:* Si vero deceptio non est ultra dimidiū iusti pretii, toleratur iure civili. *L. item si in pretio §. fin: ff. Locati.* & ibi *Gl. & DD.* Estque hæc actio merè personalis, quia in ea exprimeret oportet quis fecerit, & cui factus sit dolus, ac in qua re. *L. sed & ex dolo. §. fin. & ibi Gl. & L. seq. de dolo.* non tamen locum habet pro modica summa: id est usq; ad duos aureos. *L. si oleum. §. fin: & L. seq. ff. de dolo.* quia cum actio de dolo sit actio criminalis, admitti non debet in re modica. Et quo principio deduci potest; quænam quantitas ex objecto sufficiat ad gravitatem furti mortiferi: quādo quantitas notabilis nocumenti in rebus determinatur iure, valor excedens duos aureos: ut etiam agnovit *Labeo* apud *Vlpian: Jurisconf:*

L. si quis affirmavit. & seq. ff. de dolo, L. id est. ff. eod: Cæterùm actio de dolo non datur quibusdam personis, v. g. liberis, libertis, adversus Parentes Patronosvè, nec plebeio adversus consularem receptę auctoritatis, prodigo, aut aliàs vili adversus hominem vitæ emendatoris, &c. sed in eos datur in factum verbis temperanda actio, ut bonæ fidei mentio fiat, ne ex dolo suo lucrentur. *L. non debet. & L. seq. ff. de dolo. & debet moveri & terminâri intra biennium continuum: quod currit absenti, nisi absit causâ Reip. L. non possunt. C. de dolo.* est autem ex parte opponentis realis, ex altera parte cui opponitur personalis, quia in ea sufficit exprimere, quod is cui opponitur, dolum fecerit, & non exigitur exprimere cui dolus factus sit. *L. 2. §. sequitur. & L. apud Cels: §. si. ff. de doli mali except.*

TITULUS V.

DE LIBELLI ORLATIONE.

C A S U S.

ZEleucus Princeps legem tulerat: Locrensis, ut adulter oculis orbaretur: eiusdem unic⁹ Filius pau-

F 5

lò post: